

BULGARIAN / BULGARE / BULGARO A1

Standard Level / Niveau Moyen (Option Moyenne) / Nivel Medio

Thursday 13 May 1999 (afternoon) / Jeudi 13 mai 1999 (après-midi) / Jueves 13 de mayo de 1999 (tarde)

Paper / Épreuve / Prueba 1

3h

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Do NOT open this examination paper until instructed to do so.

This paper consists of two sections, Section A and Section B.

Answer BOTH Section A AND Section B.

Section A: Write a commentary on ONE passage. Include in your commentary answers to ALL the questions set.

Section B: Answer ONE essay question. Refer mainly to works studied in Part 3 (Groups of Works); references to other works are permissible but must not form the main body of your answer.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

NE PAS OUVRIR cette épreuve avant d'y être autorisé.

Cette épreuve comporte deux sections, la Section A et la Section B.

Répondre ET à la Section A ET à la Section B.

Section A: Écrire un commentaire sur UN passage. Votre commentaire doit traiter TOUTES les questions posées.

Section B: Traiter UN sujet de composition. Se référer principalement aux œuvres étudiées dans la troisième partie (Groupes d'œuvres); les références à d'autres œuvres sont permises mais ne doivent pas constituer l'essentiel de la réponse.

INSTRUCCIONES PARA LOS CANDIDATOS

NO ABRA esta prueba hasta que se lo autoricen.

En esta prueba hay dos secciones: la Sección A y la Sección B.

Conteste las dos secciones, A y B.

Sección A: Escriba un comentario sobre UNO de los fragmentos. Debe incluir en su comentario respuestas a TODAS las preguntas de orientación.

Sección B: Elija UN tema de redacción. Su respuesta debe centrarse principalmente en las obras estudiadas para la Parte 3 (Grupos de obras); se permiten referencias a otras obras siempre que no formen la parte principal de la respuesta.

РАЗДЕЛ А

Направете коментар на един от следните откъси :

1(a)

Болната вдигна клепки, но очите ѝ като че не гледаха него, а някъде горе, в пространството. Той поднесе длан до лицето ѝ.

- Виж, виж, погледни... Чакай ще те подигна.

5 Той подложи свободната си ръка под главата ѝ, подпря с другата и повдигна. Чак сега забеляза колко мътен и безжизнен беше погледът ѝ. Стана му гроза. Но преди да се оломни, болната отвори уста, като че да кажи нещо; вместо глас от гърдите ѝ сеизтръгна глухо хъркане. Същия миг отметна глава надире, пое два пъти въздух като задавена и главата ѝ обвисна на ръката му.

10 - Кръстино... Кръстино!... Какво правиш – викна изплашен старецът, - хайде де, какво е пък туй...- Но в следния миг страшна мисъл прониза ума му. Той пусна главата, взе бързо ръцете ѝ в разтрепераните си ръце, вдигна ги, тръсна ги веднъж, два пъти...

- Кръстино! – изтръгна се безумен вик от гърдите му. Но жената лежеше по гръб, с отпуснате ресници, с разтворена уста.

- Ами че кака тъй... как тъй... ох, майчице... - завърши старецът. Отстъпи, свали калпака си от глава, изтри несъзнателно с него бликналия по лицето му пот. Хвърли отчаян поглед наоколо.

15 Безлюдното поле мълчеше зловещо, а над него се смееше младото юнско стънце.

Конят, уморен от чакане, тропна с крак и потръгна. Старецът се спусна, спря го, промълви нещо и пак се върна към мъртвата. Спря в нерешителност на втората крачка. Огледа се плахо наоколо. Явно беше, че е забъркан, безпамятен. Може би правеше последни усилия да се съвземе, да реши какво да прави. Шапката си държеше все още в ръце. Наложил я, върна се при коня и полека възвиколата назад.

20 Измина така десет-двадесет крачки, пеш, с юздата в ръка. И пак спря. Отново приближи покойната. Прокара длан по хладното ѝ чело, по скръстените отпред ръце...

Не чакаше ли той, че тя ще отвори очи, ще продума! Уви неми бяха устата ѝ.

Той стъпи на колелото, качи се, седна тежко отпред и лодкара коня.

25 Наоколо цареше все същото безмълвие. Жълтееше се безкрай полето, шушнаха невянтно класовете, грееше стънцето и от двете страни на пътя прелитаха и цвърчаха птички.

Когато каруцата стигна назад в село, стънцето грееше вече високо на небето.

Свалиха я, отнесоха я пак в стаята. За няколко минути само къщата се изпълни с хора.

Манол изтича до църквата да поръча да звънят. След малко над селото и глъхналото поле една погребалният звън на клепалото.

30 Велко впрегна каруцата и замина да доведе Стойна.

Върнаха се едва на другия ден по обед. Стойна заплака с глас още от пътните врата. Тя не млъкна и в стаята, нито и по-после, из целия път до гробищата. Плахаха и синовете. Сълзи разтвориха дори коравото Манолово сърце.

Само един мълчеше през цялото време – старецът. За два дни той не приличаше вече на себе си.

35 Лицето му потъмня, раменете му се свиха като у гърбав. През тези два дни никой не го видя да заплаче. Свалиха покойната от колата. Спуснаха я в прясно изритата яма. Но той не вика, не разблъска хората, не ги спря от тази страшна стъпка. Той стоеше до черните буци пръст, откъм главата ѝ, и безмислено гледаше какво правят тези полудели хора. В ръцете държеше рунтавия си кожен калпак. Между пръстите си стискаше запалена свещ. Коравите му пръсти несетно се впиха в меката кожа. От наклонената свещ се стичаха жълти капки и капеха като сълзи върху калпака...

40

Откъс от Георги Райчев, Смърт (1928)

- Каква е основната тема на откъса?
- Характеризирайте авторския повествователен стил.
- Какъв ефект създават природните картини?
- По какъв начин са изобразени психологическите състояния на героите?

1(6)

ЗЕМЯ И НЕБЕ

Върху земя човек роден е. Но той на нея е роден,
небе да вижда и да стене,
загуби ли го някой ден,
да чува в нежностите къси,
5 в делата, в болката дошла,
не ударите на кръвта си,
а ударите на крила.

Върху земя човек роден е.

10 Но той на нея се роди
над себе си, непокорени,
да дири винаги звезди,
да ги достига и когато
до тях е стигнал, да скърби
15 пак взрян в небето непознато
и смъртоносно може би.

Върху земя човек роден е.

Но той роден на нея бе
дори в пръстта и на колене,
да има пак едно небе,
20 небе да има и тогава,
когато няма и очи,
сам в себе си да го създава,
когато то се заличи

Веселин Ханчев, Избрана лирика (1965)

- На какво е посветено стихотворението?
- Каква е художествената функция на противопоставянето "земя" - "небе"?
- Каква е функцията на периодично повтарящата се първа строфа?
- Какво е личното ви отношение към авторовото послание?

РАЗДЕЛ Б

Напишете съчинение на една от следните теми. Отговорът ви в рамките на този раздел трябва да се базира на най-малко две от изучените творби от Част 3. Допускат се позовавания и на други произведения, но те не трябва да заемат централно място в отговора ви.

Бурни времена

2. (а) Анализирайте съотношението между обществената и личностната проблематика в най-малко две от изучените творби.

или

2. (б) В произведенията от този раздел съжителстват морални оценки и идеологически позиции. Коментирайте това твърдение, като се спрете на най-малко две от изучените творби.

Между двете войни

3. (а) Сравнете концепциите за човека на най-малко двама от изучените автори от този период.

или

3. (б) Творбите от този раздел често са определяни като самоцелни, естетски. Анализирайте този възглед като се спрете на най-малко две от изучените произведения.

40-те години, време на промени

4. (а) Анализирайте и сравнете ефекта, който постигат със строгостта на изказа си авторите на най-малко две от изучените творби.

или

4. (б) Какво кара читателите да харесват или да не харесват главните персонажи в творбите от този период? Базирайте отговора си на най-малко две от изучените творби.

Драматургия

5. (а) Разкрийте ролята на диалога при представянето на драматичните конфликти в най-малко две от изучените творби.

или

5. (б) Анализирайте начина, по който различните автори изразяват личната си оценка за своите герои. Спрете се на най-малко две от изучените творби.

Любовна лирика

6. (а) Твърди се, че поезията представлява изказ в I-во лице единствено число. В каква степен това твърдение е валидно за изучените творби и какви са смисловите ефекти, пораждани от този похват. Спрете се на творчеството на най-малко двама от изучените поети.

или

6. (б) Лириката се смята за поле на субективното. По какъв начин в творбите от този раздел субективността спомага за реализацията на художественото внушение? Базирайте отговора си на творчеството на най-малко двама от изучените поети.

Съвременни писатели

7. (а) Сравнете качествата, на главните герои в най-малко две от изучените творби.

или

7. (б) Анализирайте индиректни изразни форми, които авторите на най-малко две от изучените творби използват за прокарването на неконформистични си идеи.